

ON THE MATTER OF SUBJECTS OF ADMINISTRATIVE LAW

Assoc.Prof. Emanuil Kolarov, PhD

Department of Public Law,

Angel Kanchev University of Ruse, Bulgaria

Tel.: +359 82 888 434

E-mail: ekolarov@uni-ruse.bg

***Abstract:** The paper reviews existing approaches to defining the notion of subjects of Administrative law and the types of these. Attention is paid to the administrative legal personality comprising of capacities feature to every sort of legal subject. New elements in analysis are developed on the matter of EU citizens and enterprises with established seat in a Member State of the European Union as subjects of Administrative law. Then administrative bodies and public entities are reviewed. Finally, the state and territorial communities find their place among the types of Administrative law subjects with necessary comments on commonalities and differences. Author's assumptions and ideas are presented with the aim to provide a due contribution to the Administrative law theory. In the course of analysis legal normative acts are researched in different fields of state governance together with case-law of national administrative courts and jurisdictions and the Court of the EU.*

***Keywords:** Administrative law, legal subjects, legal personality, individuals, EU citizens, enterprises, legal persons, administrative bodies, public entities, state, territorial communities.*

ВЪВЕДЕНИЕ

Въпросът за субектите има централно място при изучаването на административното право. Той е както с теоретично, така и с голямо практическо значение. Особено в настоящите условия, когато страната ни е в състава на Европейския съюз. От членството в съюза произтичат последици, които засягат непосредствено статута на гражданите и на техните организации като субекти на административното право. Гражданството на ЕС допълва националното гражданство с права, които имат своето значение за статута на лицата, пребиваващи в друга държава-членка. Това се отнася и за гражданите на останалите държави-членки, пребиваващи на територията на България.

Положението на юридическите лица като субекти на административното право също е повлияно от членството на страната в ЕС. В определени от закон случаи такива субекти, регистрирани в държава-членка на съюза или в държава-страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство (ЕИП) или в Конфедерация Швейцария, се третират по същия начин по отношение на възможността за упражняване на определена дейност, както и съответните юридически лица, регистрирани в нашата страна.

И на следващо място, ролята на органите на държавно управление (и други приравнени на тях органи) като правоприлагащи субекти от гледище на административното право също се повлиява от условията на членството на България в ЕС. Тези органи получават правомощия не само от законодателството на нашата страна. Пряко приложимите актове на съюза могат да произведат правни последици и в правната сфера на органите с правомощия в сферата на изпълнителната дейност на държавата, могат да засягат и техните правомощия. Пряко действащите разпоредби на източниците на първичното и на вторичното право на ЕС могат да засегнат правомощията на тези органи, могат да наложат задължения за тях, с оглед реализирането на права на физическите и юридическите лица.

§1. Относно понятието за субект на административното право

Когато разглеждаме въпроса за субектите на административното право, изхождаме от позициите на общата теория на правото, която разяснява общото понятие за субект на правото. Дефинираме субекта на административното право като отделна човешка личност или съвкупност от хора или имущество, на които по силата на действащото право е предоставена възможността да бъдат носители на права или задължения. Въпреки че не изчерпва правосубектността, включително и административната правосубектност, качеството на отделния човек, на колектива от хора и на определено имущество да притежават права и задължения е в основата и на останалите юридически качества на субекта.

Правосубектността включва и качеството чрез собствени юридически волеизявления субектът да осъществява правата и задълженията си. Това му дава възможност и за участие в правни отношения, като страна в тях. Същото се отнася за административните правоотношения, в които този субект участва – той реализира свои права или задължения във връзка с осъществяването на изпълнителната дейност на държавата. Следователно, тези права/задължения, съответно тези правоотношения, възникват, развиват се и се прекратяват в рамките на определен административноправен режим. Това качество на субекта му гарантира възможността за участие като страна в административни правоотношения.

Във връзка с реализирането на правата/задълженията на субекта в сферата на изпълнителната дейност на държавата административната правосубектност включва и още едно качество – способността за понасяне на юридическа отговорност, по-специално, административнонаказателна отговорност. Това е характерен белег за субектите на административното право, тъй като както правата/задълженията, които са им предоставени по силата на административноправни норми, така и реализирането на тези права/задължения става в условията на определен административноправен режим. Затова и отговорността, която трябва да се понесе за неправомерно осъществяване или неизпълнение, или лошо изпълнение на съответните права или задължения, е установена по нормите на административното право.

Субектът на административното право, следователно, е отделна човешка личност, съвкупност от лица или имущество, на които по силата на административноправни норми се предоставят определени права или задължения, които те могат да реализират чрез собствени юридически волеизявления (действия или бездействия) като участват в административноправни отношения, а за неправомерното си поведение при осъществяването на правата си или при неизпълнение или лошо изпълнение на административноправни задължения могат да понесат административнонаказателна отговорност.

Субектите на административното право са: гражданите (физически лица), организациите (юридически лица) и органите на изпълнителната власт (и административните органи).

§2. Гражданите като субекти на административното право

Административноправният режим по отношение на гражданите включва личната идентификация (самоличност). Той се различава във връзка с тяхното гражданство – български граждани, граждани на Европейския съюз и членове на техните семейства, чужденци.

Законът за гражданската регистрация⁵⁶ (ЗГР) разграничава две категории лица – български граждани и чужденци. Чуждестранните граждани се подразделят на две подкатегории: чужденци, на които е предоставено разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване, както и чужденци, които са получили статут на бежанец, право на убежище или хуманитарен статут в нашата страна.

Важна особеност при определяне на самоличността на гражданина е неговото име. Името се заявява от родителите, но може да се различава при формулирането му, в зависимост от това дали лицето е родено на територията на България или не. Така чл. 9 ЗГР поставя няколко хипотези: ако българският гражданин е роден на територията на България; ако българският гражданин е роден извън територията на нашата страна – тук има две хипотези: ако лицето

⁵⁶ Обн., ДВ, бр. 67/1999, посл.изм.и доп., бр. 105/2020.

има вписано бащино име и обратно, ако такова липсва в преписа на документа, удостоверяващ гражданското състояние на лицето в съответната страна – тогава бащино име се вписва в регистъра на българските граждани, ако и както е заявено от родителите или законния представител; ако лицето е родено на територията на България, но не е български гражданин – тогава името се вписва така, както е заявено от родителите; и накрая, ако лицето не е български гражданин и е родено извън територията на нашата страна – тогава името се вписва според националния документ за самоличност или според документа за предоставен статут в България. Тъй като в Европейския съюз е въведен единен статут на бежанец, субсидиарна и временна закрила в рамките на общата политика в областта на убежището (чл. 78 Договора за функционирането на ЕС⁵⁷ и директива 2011/95 на Европейския парламент и Съвета⁵⁸), от това следва, че в последната хипотеза ще се вписва името и на лицата с предоставен такъв статут от други държави-членки.

Освен различното третиране по отношение на гражданската регистрация, лицата се третират различно и по отношение на правото да влизат и пребивават на територията на България в зависимост от това дали са български или чуждестранни граждани. За българските граждани действа режимът, установен с Конституцията (чл. 35). За чуждестранните граждани е приложим различен режим, в съответствие с тяхното гражданство. Чуждестранните граждани, които са граждани на държава-членка на ЕС, черпят права по силата на Договора за функционирането на ЕС. Чл. 21 ДФЕС урежда правото им свободно да се придвижват и да пребивават на територията на държавите-членки. Директива 2004/38⁵⁹ урежда по-конкретно правата им – излизане, влизане, пребиваване (до три месеца, повече от три месеца и постоянно пребиваване). Същият режим на движение и пребиваване се прилага и към членовете на семейството на гражданин на ЕС, упражнил правото си на свободно движение в съюза. Съгласно чл. 2 от директивата член на семейството е лице, което е в съответни семейни и родствени връзки с гражданин на ЕС – съпруг или съпруга, възходящ или низходящ роднина (пряк наследник до 21 г. или лице на издръжка на гражданина на ЕС или на неговия съпруг или съпруга), както и лице, с което гражданинът на ЕС има регистрирано съжителство, ако законодателството на приемащата държава-членка третира това съжителство като равносилно на брак, и техните наследници до 21 г. или лица на издръжка. Членовете на семейството на гражданин на ЕС черпят своите права от правото на свободно движение на гражданина на съюза.

Гражданите на ЕС удостоверяват своята самоличност в държавите-членки с валидна лична карта или задграничен паспорт. Когато член на семейството на гражданин на ЕС не е гражданин на съюза, той удостоверява самоличността си със задграничен паспорт. Спрямо него се прилага и режимът на чужденците по отношение на разрешенията за влизане в ЕС (виза), съгласно регламент 2018/1806 на Европейския парламент и Съвета⁶⁰.

Чужденци в тесния смисъл на думата, следователно, са всички граждани, които нямат българско гражданство и гражданство на държава-членка на ЕС. Въпреки че чл. 2 (1) от Закона за чужденците в Република България⁶¹ определя за чужденец всеки, който не е български гражданин, чл. 1 (2) и (3) от същия закон изрично посочва, че не се прилага по отношение на гражданите на ЕС и членовете на техните семейства. Режимът на свободно движение на

⁵⁷ Обн., Официален вестник на ЕС, С 202/7.6.2016.

⁵⁸ Директива 2011/95/ЕС относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила, обн., Официален вестник на ЕС, L 337/20.12.2011.

⁵⁹ Директива 2004/38/ЕО относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите-членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО, обн., Официален вестник на ЕС, L 158/30.4.2004.

⁶⁰ Регламент (ЕС) 2018/1806 на ЕП и на Съвета за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване, обн., Официален вестник на ЕС, L 303/28.11.2018.

⁶¹ Обн., ДВ, бр. 153/1998, посл.изм.и доп., бр. 21/2021.

гражданите на ЕС и на членовете на техните семейства (включително и тези, които не са граждани на съюза), се подчинява на изискванията на ДФЕС и на директивата за свободното движение; спрямо членовете на семействата на гражданин на ЕС субсидиарно се прилага законодателството относно чужденците, доколкото няма специални разпоредби за тяхното влизане и пребиваване в Закона за влизането, пребиваването и напускането на Република България от гражданите на ЕС и членовете на техните семейства⁶².

Следващата специфика в административноправния статут на физическите лица е паспортният режим. Той урежда личните документи на гражданите. Законът за българските лични документи⁶³ е приложим спрямо българските граждани и чужденците с право на пребиваване в нашата страна. Гражданите на ЕС пребивават в България до три месеца с валидна лична карта или паспорт. Членовете на техните семейства, които не са граждани на ЕС, пребивават с валиден паспорт. На тези чуждестранни граждани се издават съответни документи: на гражданин на ЕС, пребиваващ повече от три месеца, се издава удостоверение за пребиваване; на член на семейството, който не е гражданин на ЕС и не е упражнил правото си на свободно движение, се издава разрешение за пребиваване; когато такъв гражданин е упражнил право на свободно движение, издава му се карта за пребиваване.

Чужденците имат възможност за пребиваване в България за следните периоди: краткосрочно (до 90 дни в рамките на 180 дни), продължително (до една година), дългосрочно (до пет години) и постоянно (без определен срок). Правото на краткосрочно пребиваване зависи от гражданството на лицето и от това, в кое приложение към регламент 2018/1806 е включена държавата по неговото гражданство. Продължително и постоянно пребиваване се разрешава от ръководителя на съответната структура към Министерството на вътрешните работи – директорът на дирекция „Миграция”, на Столичната дирекция на вътрешните работи, на областните дирекции на МВР или на оправомощени от тях длъжностни лица. Статутът на дългосрочно пребиваващ се придобива с виза.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Настоящият материал представлява кратък обзор на статута на физическите лица като субекти на административното право. Въпросите на този статут са комплексни – те засягат непосредствено личността – самоличността и нейното удостоверяване, правото на влизане и пребиваване в страната; уредени са в актове с различен ранг – международни договори, Конституцията, вторичното право на Европейския съюз, вътрешното законодателство. Тези аспекти на административноправния статут на гражданите ще бъдат предмет на по-обстойно разглеждане в следващи научни материали. Отделно ще бъдат обхванати и въпросите на статута на организациите на граждани.

REFERENCES

- Dermendzhiev, Iv., D. Kostov, D. Hrusanov, 2012. Administrative Law of the Republic of Bulgaria. General Part. Sofia: Sibi (**Оригинално заглавие:** Дерменджиев, Ив., Д. Костов, Д. Хрусанов. Административно право на Република България. Обща част, изд. „СибИ”, С. 2012)
- Milkova, D., 2003. General Theory of Law. Sofia: Jurispress (**Оригинално заглавие:** Милкова, Д. Обща теория на правото, изд. Юриспрес, С. 2003)

⁶² Обн., ДВ, бр. 80/2006, посл.изм.и доп., бр. 21/2021.

⁶³ Обн., ДВ, бр. 93/1998, посл.изм.и доп., бр. 21/2021.

FRI-ONLINE-LS-07

PUNISHMENT OF OBVIOUSLY MINOR ADMINISTRATIVE VIOLATIONS AND MINOR ADMINISTRATIVE VIOLATIONS

Chief Assist. Dilyana Kalinova, PhD

Department of Public Law, Law Faculty

“Angel Kanchev” University of Ruse

E-mail: dkivanova@uni-ruse.bg

***Abstract:** The paper reviews cases of punishment of obviously minor and minor administrative violations. The administrative violation is an offence of the established order of the state government. It is a public act of danger. The degree of public danger is different in the individual violations. Minor administrative violations and obviously minor administrative violations are acts with very low degree of public danger. This requires a different way of their punishment. This approach will concern the issue of the realization of the administrative-penal responsibility and the procedural order in which this will be done. The paper reviews both current law and the new changes of law about this problem.*

***Keywords:** Administrative Violation, Administrative Punishment, Minor Administrative Violation.*

ВЪВЕДЕНИЕ

Всяко едно нарушаване на закона разкрива в себе си противоправност. Административното нарушение е противоправно деяние, което е извършено виновно и е обявено за наказуемо (чл. 6 Закон за административните нарушения и наказания/ ЗАНН – „Административно нарушение е това деяние (действие или бездействие), което нарушава установения ред на държавното управление, извършено е виновно и е обявено за наказуемо с административно наказание, налагано по административен ред“.). Административното нарушение е отделен вид правонарушение и спрямо другите видове противоправни деяния (престъпления; дисциплинарни нарушения, граждански деликти) разкрива свои специфични особености (например, насочено е към нарушаване на установения ред на държавно управление; наказва се с административно наказание; наказанието се налага по административен ред). Като противоправно деяние административното нарушение подлежи на санкциониране – реализира се административнонаказателна отговорност спрямо нарушителя. Реализирането на административнонаказателната отговорност (налагането на административно наказание) се осъществява при спазването на определени принципи – като принцип на законност; принцип на истинност; принцип на справедливост и т.н. Административните нарушения, като противоправни деяния, не винаги са с еднаква степен на обществена опасност. Поради това законодателят утвърждава, че има явно маловажни и маловажни случаи на административни нарушения. В тези случаи, за да се спазят по-горепосочените принципи, реализирането на административнонаказателната отговорност разкрива специфики в сравнение с обичайните случаи на административно нарушение.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Както вече бе посочено, наказването на маловажни и явно маловажни случаи на административни нарушения разкрива своите специфики. Преди да се разгледа как точно се наказват и дали се наказват тези случаи, е необходимо да се уточни, че в края на 2020 год. бяха направени основни изменения и допълнения в Закона за административните нарушения и наказания (ДВ, бр. 109 от 22.12.2020 г.), част от които се отнасят до разглеждания въпрос, но влизат в сила от 23.12.2021 г. и поради това в настоящия доклад ще се разгледат паралелно действащата към момента правна уредба и уредбата съгласно тези последни основни промени.

Налагането на административно наказание е първа, задължителна фаза от цялостния административнонаказателен процес. Особеното тук е, че тази фаза протича в два

самостоятелни, но взаимосвързани, етапа – установяване на нарушението и налагане на наказанието. Случаите на явно маловажни и маловажни нарушения внасят особености и в двата подетапа.

Първият етап е този по установяване на извършено административно нарушение. Това се констатира със специфичен акт – този акт е с констативно значение и се нарича акт за установяване на административно нарушение или съставен акт. Без съставен акт не може да се образува административнонаказателно производство, освен случаите, когато „производството е прекратено от съда или прокурора или прокурорът е отказал да образува наказателно производство и е препратено на наказващия орган“ (чл. 36, ал. 2 ЗАНН) (Закон за административните нарушения и наказания, обн. ДВ, бр. 92/28.11.1969 г.). Пример за втората хипотеза – „в хода на предварителното производство е установено, че деянието не е престъпление, а административно нарушение“ (Лазаров, К., 2020, ..., с. 559). В този случай необходимостта от съставяне на акт за нарушение отпада, защото се взема предвид становището на прокуратурата, че се касае не за престъпление, а за административно нарушение. Това становище има своята тежест, защото изхожда от органи (съд и прокуратура) с висока квалификация и то трябва да се зачете (затова не е необходимо изричното съставяне на акт за установяване на административно нарушение) (Костов Д., 2011 г., ...с. 302).

Тук, при съставянето на акта, се проявява първата процесуална особеност, продиктувана от явно маловажни и маловажни случаи на административни нарушения.

Съгласно нормативния текст на чл. 39, ал. 1 ЗАНН „за явно маловажни случаи на административни нарушения, установени при извършването им, овластените за това органи налагат на място, срещу квитанция, глоба до размера, предвиден в съответния закон или указ, но не повече от 10 лв.“ Изводът, който следва от цитирания текст е, че не се съставя акт за нарушение, а направо се налага съответното наказание – глоба, като това става с квитанция.

Маловажните случаи на административни нарушения са визирани в разпоредбата на чл. 39, ал. 2 ЗАНН – за маловажни случаи на административни нарушения, установени при извършването им, когато това е предвидено в закон или указ, овластените контролни органи могат да налагат на местонарушението глоби в размер от 10 до 50 лв. с фиш. При тази хипотеза отново е налице налагане на наказание – глоба, отново с друго средство - фиш, а не с наказателно постановление. Законодателят определя, че фишът съдържа данни за самоличността както на контролния орган, така и на нарушителя; местоизвършването; времето на извършване на нарушението; правните норми, които са нарушени; размерът на глобата. Задължително изискване е фишът да се подпише от органа и от нарушителя (че е съгласен да плати глобата).

И в двете посочени хипотези (чл. 39, ал. 1 и чл. 39, ал. 2) не се съставя акт за установяване на нарушението, а на място актосъставителите налагат глоба по квитанция (при явно маловажен случай) и по фиш (при маловажен случай). Това показва, че всъщност актосъставителят „съчетава две функции – и по констатиране на нарушението, и по неговото наказване“ (Костов, Д., 2011 г., ...с. 322).

От разгледаните правни норми става ясно какви процесуални правила се спазват в случаите на явно маловажни и маловажни административни нарушения във етапа по установяване на нарушението. Логично е да се постави въпросът какво разкриват тези две понятия. По действащата към момента правна уредба понятията „явно маловажен“ и „маловажен“ случай на административно нарушение нямат легална дефиниция. На първо място, обяснявайки понятията, се извежда малозначителността на тези деяния. Самите термини, тяхното тълковно значение, показват една незначителност на извършените административни нарушения, показват тяхната по-ниска степен на обществена опасност. Очевидно е, че при липсата на законова дефиниция, преценката за това, дали дадено административно нарушение може да се квалифицира като явно маловажен или маловажен случай, принадлежи на компетентния орган (актосъставител). При всички случаи акцентът пада върху степента на обществена опасност, на степента на значимост на извършеното административно нарушение. Важно е да се подчертае, че въпреки наличието на ниска/малка значимост на противоправното деяние, отговорност за неговото извършване ще сте носи.

Извършителят (нарушителят) не се освобождава от административнонаказателна отговорност, така както в аналогични случаи се действа в наказателното право (чл. 9, ал. 2 Наказателен кодекс – „Не е престъпно деянието, което макар формално и да осъществява признаците на предвидено в закона престъпление, поради своята малозначителност не е общественоопасно или неговата обществена опасност е явно незначителна.“).

Не по този начин е положението съгласно последните ключови изменения в ЗАНН. С тези промени се дава легална дефиниция на понятията. Те се съдържат в нормите на § 1, т. 4 и т. 5 от допълнителните разпоредби на ЗАНН (влизат в сила от 23.12.2021 г.). Така „явно маловажен случай“ ще е налице, когато деянието разкрива явно незначителна степен на обществена опасност (§ 1, т. 5). Видно е, че се поставя акцент върху малозначителността на деянието. В тази връзка, утвърдени автори изказват становище, което можем да подкрепим, че отново не е точно изяснено от законодателя какво се съдържа в оценката „явно незначителна степен“ и оттук отново се извежда, че тази преценка ще е субективна и ще се прави от актосъставителя (Лазаров, К., 2020 г.,...с. 559). Видно е, че при така дадената дефиниция, законодателят не изяснява напълно съдържанието на понятието, което поставя въпроса дали ще може да се постигне по-обективна преценка за малозначителността на деянието.

Дефиниция за маловажен случай на административно нарушение е дадена в нормативния текст на § 1, т. 4 от допълнителните разпоредби на ЗАНН – това е този случай, „при който извършеното нарушение от физическо лице или неизпълнение на задължение от едноличен търговец или юридическо лице към държавата или община, с оглед на липсата или незначителността на вредните последици или с оглед на други смекчаващи обстоятелства, представлява по-ниска степен на обществена опасност в сравнение с обикновените случаи на нарушение или на неизпълнение на задължение от съответния вид“. При тази дефиниция се наблюдава малко повече яснота, отколкото при явно маловажния случай. Акцентът се поставя, на първо място, върху липсата или незначителната стойност на вредите, настъпили от нарушението и, на второ място, върху наличието на други смекчаващи обстоятелства. Всичко това рефлектира върху обществената опасност на деянието и понижава нейната степен в сравнение с обичайните случаи. Тук отново може да се твърди, че има и субективна преценка в някаква степен (относно преценяване на незначителността на вредите или определянето на дадени обстоятелства като смекчаващи), но субективизмът е в съвсем ниска степен.

Доколко тези дефиниции ще намерят практическо приложение и ще спомогнат в класифицирането на определени случаи като явно маловажни и маловажни, предстои да се разбере след влизането в сила на промените в ЗАНН (влизат в сила от 23.12.2021 г.). На този етап единственото, което можем да отбележим е, че законодателят е направил опит, може би не достатъчно прецизно, да даде дефиниция на тези понятия.

Вторият самостоятелен подетап на цялостното административнонаказателно производство е налагането на административно наказание. В обичайните случаи (когато няма по-различни, специални правила) съставеният акт се изпраща на административнонаказващия орган и по този начин се задвижва вторият етап от производството по реализиране на административнонаказателната отговорност. Както вече бе разгледано, в случаите на явно маловажни и маловажни случаи не се съставя акт, а на място се налага административно наказание – глоба (по квитанция или по фиш). Това означава, че в тези хипотези няма да се развие производството по налагане на административно наказание. Не винаги на практика оценката на незначителността на деянието се прави навреме от актосъставителя. Възможно е актосъставителят да не квалифицира деянието като маловажен случай (причината за това най-вероятно ще бъде наличието на субективизъм при преценката относно степента на значимост на деянието). Тогава по общия ред актосъставителят ще състави акт за нарушение и ще го изпрати, заедно с цялата преписка, на административнонаказващия орган. Той, след получаването на преписката, има задължението да се запознае със случая и да установи дали има нарушение, дали е установена самоличността на нарушителя и дали деянието е виновно извършено. Едва след като установи всичко това по безспорен начин, административнонаказващият орган ще наложи административно наказание с издаване на наказателно постановление. В действителност е възможно след получаване на преписката да

се констатира, че е налице маловажно административно нарушение. При тази хипотеза наказващият орган следва да действа според правилата, уредени в чл. 28 ЗАНН – органът може да не наложи наказание (наблюдава се освобождаване от административнонаказателна отговорност), а да предупреди нарушителя писмено или устно, че при повторно извършване на нарушение от същия вид ще му бъде наложено административно наказание (чл. 28, б „а“ ЗАНН). Ако нарушителят е непълнолетен и е налице маловажно нарушение, наказващият орган отново не налага наказание, а изпраща преписката на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, за да наложат съответни наказателни мерки от възпитателен характер (чл. 29 ЗАНН). От посочената правна уредба и нейното тълкуване се прави извод, че отново се наблюдава специфичност (така както в производството по установяване на административно нарушение) по отношение на маловажните случаи – не се следва обичайната процедура по налагане на административно наказание с наказателно постановление, а дори е налице освобождаване от административнонаказателна отговорност.

Основните промени, направени в Закона за административните нарушения и наказания през 2020 г., се отнасят и до чл. 28 и чл. 29. С тези промени се променя формата на предупреждението по чл. 28 ЗАНН – то ще се прави само писмено. С писмената форма, според проф. К. Лазаров и проф. Ив. Тодоров (Лазаров, К.,...с. 566) ще може по-качествено да се оцени случая като маловажен, както и по-лесно да се проследи дали няма да бъде допуснато повторно нарушение от същия вид в период от една година (нова редакция на чл. 28, ал. 1 ЗАНН – в сила от 23.12.2021 г.). Установяват се изрично и реквизитите, които трябва да съдържа предупреждението (чл. 28, ал. 2). Друга промяна е налице и по отношение на правилата относно непълнолетните нарушители – вече и спрямо тях ще се отправя писмено предупреждение (чл. 28, ал. 5). Освен това същият режим е приложим и спрямо еднолични търговци или юридически лица за неизпълнение на задължение към държавата или община, когато това нарушение се прецени като маловажен случай (чл. 28, ал. 6). С новите промени в ЗАНН отпада възможността по визирания по-горе начин (с писмено предупреждение) да се освободи нарушителя от административнонаказателна отговорност в случаите, когато нарушенията са свързани с безопасността на движение (без значение от вида транспорт) след употреба на алкохол, наркотични вещества или техни аналози.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изводът, който може да се направи от проследената правна уредба (действащата и влизащата в сила от 23.12.2021 г.) е, че явно маловажните и маловажните случаи на административни нарушения не подлежат на наказване по установения ред. Те или ще бъдат наказани с глоба на място от актосъставителя, или на по-късен етап наказващият орган при установяване маловажността на деянието ще предупреди писмено нарушителя и ще го освободи от административнонаказателна отговорност. Убедително може да приемем, че мотивът на законодателя за това разрешение е малката значимост на извършените нарушения, която ги определя като деяния с много ниска степен на обществена опасност. Така се осигурява прилагането на основни принципи при определяне на административните наказания – принципът за справедливост и принципът за съразмерност на наказанието с причинените вредоносни последици.

REFERENCES

Administrative Violations and Sanctions Act, Official Gazette, copy 92/28.11.1969 g.; last changes Official Gazette, copy 21/ 12.03.2021 g. (**Оригинално заглавие:** Закон за административните нарушения и наказания, обн. ДВ, бр. 92/28.11.1969 г., посл. изм. ДВ, бр. 21/ 12.03.2021 г..)

Kostov, D., D. Hrusanov, 2011. Administrative Procedure of Republic of Bulgaria, Sofia: Sibi, (*Оригинално заглавие: Костов Д., Д. Хрусанов, 2011. Административен процес на РБ., София: Сиби.*)

Lazarov, K., Iv. Todorov, 2020. Administrative Procedure, Sofia: Siela Norma (*Оригинално заглавие: Лазаров, К., Ив. Тодоров, 2020. Административен процес. София: Сиела Норма.*)